

Introitus:

“Musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.”

Janovo evangelium 3:14n

“Jsi má skrýš a můj štít; očekávám na tvé slovo.”

Žalm 119:114

Čtení ze Staré smlouvy:

⁹ Velice jásej, dcero sijónská, hlahol, dcero jeruzalémská! Hle, přichází k tobě tvůj král. Je spravedlivý a vítězný. Pokorný, jede na oslu, na hříběti, osličím mláděti. ¹⁰ Vyhladím vozy z Efrajima a koně z Jeruzaléma, válečné luky budou zničeny. Vyhlásí pokoj národům a jeho vláda *bude* od moře k moři, od Řeky až do končin země.

Zacharjásovo proroctví 9:9-10

Čtení z evangelia:

„Tehdy bude království Nebes podobné deseti pannám, které vzaly své lampy a vyšly naproti ženichovi. ² Pět z nich bylo pošetilých a pět rozumných. ³ Pošetilé vzaly [své] lampy, *ale* nevzaly s sebou olej. ⁴ Rozumné však se svými lampami vzaly *i* olej v nádobkách.

⁵ Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. ⁶ Uprostřed noci se však ozval křik: ‚Hle, ženich! Vyjděte mu vstříc!‘ ⁷ Tehdy všechny panny vstaly a daly své lampy do pořádku. ⁸ Pošetilé řekly rozumným: ‚Dejte nám ze svého oleje, neboť naše lampy dohasínají!‘ ⁹ Ale rozumné odpověděly: ‚Ne, nemuselo by vystačit pro nás i pro vás. Jděte raději k prodavačům a kupte si!‘ ¹⁰ Zatímco odcházely, aby nakoupily *olej*, přišel ženich, a ty, *kteřé byly* připravené, s ním vešly na svatební hostinu; a dveře byly zavřeny. ¹¹ Později přišly i ostatní panny a říkaly: ‚Pane, pane, otevři nám!‘ ¹² Ale on odpověděl: ‚Amen, pravím vám, neznám vás.‘ ¹³ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu. “

Matoušovo evangelium 25:1-13

Úroveň vyhlášené pohotovosti

Před týdnem jsem byl v Novém Městě nad Metují, kde jsme před více než deseti lety stavěli spolu se všemi modlitebnu ze starých jatek. První modlitební chvíle na staveništi byla konána pod jatečními háky a v blízkosti kravích rohů pohozených v rohu. Dnes je na tom místě dům s vysokým štítem, na jehož vršku ční kříž.

Pravda, stavělo se trochu rychle a *bratrsky*, takže když se zateplovala fasáda, jmenovitě v tom štítě, desky polystyrénu se připevňovaly jen ledabyly. Pod nimi dokonce byla občas i mezera, protože se zdilo ze starých a nepřesných cihel.

Téměř okamžitě po dokončení fasády se do krásné tmavě okrové omítky pustili strakapoudi velcí (*Dendrocopus major*) a do týdne v omítce byly otvory. Síleli jsme, jako by proti nám stál sám *robocop* ne *dendrocop*. Vyráběl jsem makety dravců a věšel je od kříže dolů, aby ve větru děsily strakapouda, nic nepomohlo úplně. Lék se nenachází lehko. Je třeba se ptát, proč to strakapoud dělá, že tluče díry do umělé hmoty a co jsme udělali špatně.¹

Předně se ten pták snaží dělat randál a zvyšuje tím pozornost samičky. Tenhle týden napsal můj kolega, že strakapoud začal mlátit do kovového kříže, protože mu zřejmě přišlo málo tlouct zobákem do polystyrénu. Jako prevence se občas blízko domů věší nějaká deska, aby do ní mohl strakapoud svým zobákem bušit namísto do fasády.

¹ <http://www.veronica.cz/?id=23&i=65>

Ale vina je i na nás. Moc rychle jsme zateplovali a protože nebyly desky dostatečně pevně přilepeny a mezery nebyly vyplněny, desky zní dutě a vábí ke hledání hmyzu či jeho larev, které pták na místě dozajista najde. Až půjdete kolem zateplené fasády, zaklepejte na ni...

Záleží na tom, jak jsme připraveni a jak moc poctivě svou práci děláme. Apoštol Pavel říká v textu dopisu do Říma: "Máme rozdílné dary podle milosti, která nám byla dána: *Má-li někdo prorocktví, **at' ho užívá v souhlase s vírou.** Má-li službu, **at' slouží.** Je-li vyučující, **at' učí.** Má-li dar povzbuzování, **at' povzbuzuje.** Kdo rozdává, **at' rozdává upřímně.** Kdo stojí v čele, **at' je horlivý.** Kdo prokazuje milosrdenství, **at' to činí radostně.**" (12:6-8) Jinými slovy říká, že máme mít vyšší, ba nejvyšší stupeň pohotovosti a když už něco děláme, máme to dělat se zvláštní péčí.*

1. Odstavec první - Všechny panny měly přece lampu!

Ženich vyjel shánět svou svatební družinu a správce svatby a zdržel se. Příběh se odehrává v okamžiku, kdy spolu s mláďenci přijíždí v noci před svatbou do svého domu. Všichni v domě žili svatbou a ani nejdli, jak netrpělivě čekali na příjezd ženichovy skupiny. Svatba se totiž odehrávala v ženichově domě. Celou skupinu také očekávala v noci děvčata, která skupinu vítala se světly.² Nad ránem pak jeli mláďenci pro nevěstu. Podle Pána Ježíše se ženich někde s mláďenci zdržel (Nu, pánská jízda!) a všichni v domě usnuli. A najednou byl ženich za dveřmi!

Družičky se soustředily na to, aby měly lampu a aby v té lampě byl olej. Všechno bylo v pořádku. Jenže knot byl hadrovým smotkem, který bylo třeba zastříhávat a popotahovat, protože rychle uhelnatěl. Olej v lampičkách rychle ubýval a musel být doplňován v typické svítilně téměř každých patnáct minut. A právě ten olej pěti družičkám scházel.

Úroveň pohotovosti těch pěti panen nebyla tak vysoká, výpočet pravděpodobnosti postrádal možnosti ohrožení. Zjevně některé z těch mladých žen nebyly připraveny na potíže, které mohou nastat ženichovým zdržením. A to je právě to, o čem jsem mluvil, když jsem zmiňoval strakapoudy a obložení v Novém Městě nad Metují. A co se týká také nás. Když už jsme křesťany a vyznáváme svou víru uprostřed svých sousedů a známých, stálo by za to žít své křesťanství důsledně a naplno. Mít zásoby a pojistky, které nás udrží na Božích cestách v pohotovosti.

2. Odstavec druhý - Je dost času!

Družičky měly špatný pojem času. Je dobře propracovat kalendáře, plánovat. Ale slečny neměly krizový kalendář, neodhadly, jak dlouho to všechno může trvat. Pro nás je čas vypočitatelným, je jedním z údajů o našem světě: „*Když se s někým chceme setkat, popíšeme mu, kde v prostoru ho očekáváme – například ve 2. patře budovy na rohu Jungmannovy ulice a Národní v paláci Adria, kde je dobrá kavárna. Máme zde tři díly informace odrážející konkrétní pozici ve třech prostorových dimenzích vesmíru. Stejně důležité ale je, kdy ho očekáváme – například v 15.00 hodin. Tento díl informace říká, kde v čase se naše setkání uskuteční. Události jsou tedy určeny čtyřmi díly informace: třemi o prostoru a jedním o čase.*“³

² Je-li obrazem svatby to, co se dělo na Sinaji a pod ním (Exodus 20:18) pak záblesky světél jsou podobné těm lampám (lapidim) a je třeba vzít v úvahu také i slova Matoušova evangelia (24:27), která říkají: "Neboť jako když blesk vychází od východu a je vidět až na západ, tak bude [i]j příchod Syna člověka."

³ Podle Briana Greeena, z knihy Elegantní vesmír, nakladatelství Mladá Fronta, 2001

Pokud budeme takto čekat svého Pána, určitě špatně odhadneme čas a množství oleje. Onen olej se stává hlavním bodem křesťanských kázání, ale to asi není úplně správně.⁴ Jde spíše o připravenost a pohotovost, olej je jenom jedním z příkladů neprozíravého šetření. Ano, jde o množství a zásoby. Jde o druhý dech. Vlastně také o odhad času a trvání. Někteří vědci říkají, že je to s časem všechno trochu jinak. Chytit čas je iluze. Fyzik Julian Barbour tvrdí, že: „*Když se pokoušíte chytit čas, vždycky vám proklouzne mezi prsty. Lidé si jsou jistí, že čas existuje, ale nejsou schopní ho nijak uchopit. Myslím si, že je to proto, že čas ve skutečnosti vůbec neexistuje.*“ Pro Barboura čas není součástí čtyřrozměrného časoprostoru. Fyzik ho chápe jen jako iluzi způsobenou tím, že se všechno kolem nás mění. Na základě té změny si říkáme: “To bylo včera!” a na základě těch změn si říkáme: “Ježíš vjel do Jeruzaléma na oslátku v roce 33 našeho letopočtu...” Ale tam nám už chybí záznamy - mimo ten biblický. Barbour chápe všechny jednotlivé momenty v čase jako jeden celek, kompletní a existující sám o sobě. Nazývá tyto momenty výrazem *Nyní*.⁵

A to alespoň trochu odpovídá tomu, jak myslí Bible. *Nyní* je okamžikem přítomného času a *Potom*, po příchodu Pánově, bude jiný čas. Ale teď se to těžko dá rozdělit na epochy, je to množina *Nyní*. Nemůžeme si privatizovat kousek svého života, žijeme se vším všudy pro Pána a s Pánem. Všechno je jeho a pokud s tím nepočítáme, možná zaspíme a zcela jistě Pána neodhadneme. Teď je čas charakterizovaný slovy “Pán přijde!” stejně jako před stovkami let za apoštolů. A pořád je to aktuální. I čas spásy je *Nyní* či *Dnes*, jak “praví Duch Svatý: Jestliže dnes uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce...” (Dopis Židům 3:7 a 14; 4:7) Nebo jak Jan Neruda říkal: “Kdo chvíli stál, již stojí opodál - den žádný dvakrát se již nenarodí, čin dvakrát neuzraje.” Soudruzi to za minulého režimu dotáhli do hesel: “*Ten kdo stojí na chodníku, nebuduje republiku!*” a přesně, jak pro ně bylo příznačné, nepochopili smysl aktivity. Šlehali pěnu úspěchu dřinou druhých, kdežto v Boží péči je to naopak. Svatba je připravena, velké dílo pro všechny vykonáno, úspěch vybojován, jen nesmíš propást svou účast.

Ještě *Dnes* je to aktuální *Nyní*. Takže můžeme ztratit i strach, zda jsme zachráněni a vykoupeni. Když Ježíš vjel na oslátku, tak to nebylo divadlo a happenig, on v tu chvíli byl a je králem, i když přijel tak improvizovaně bez papamobilu. A zároveň se mnozí velcí páni, kteří se snaží obalamutit okolí tím, že času vládnou, prohlašují za mesiáše a rádi přijímají své apoštoly.⁶ Už nyní je jasné, jak to s nimi je. Už nyní!

A pro každého z nás je jasné, že oběť Pána Ježíše přinesená o Velikonocích před dvěma tisíci lety je platná i dnes. Cituje se Janovo evangelium, kde je jasně znát, co je již nyní: „Neboť tak Bůh miluje svět, že dal [svého] jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (3:16) A aby život věčný neměl - až zemře, ale už nyní.

Pokud je to všechno pravda, pak můžeme být s Pánem v každé chvíli. A stále se hraje o všechno, stále je to extraliga. Žádná nižší třída.

⁴ Úplně nesprávně je alegorický výklad, který tvrdí, že jde o Ducha svatého...

⁵ <http://www.national-geographic.cz/detail/cas-neexistuje-vsechno-probiha-najednou-tvrdi-respektovany-fyzik-30808/>

⁶ Nový předseda jedné politické strany se považuje za apoštola prezidentových myšlenek. Na Facebooku mi psal jeden z mých přátel: “Teologie zase začíná být sexy obor, včetně herezí a schizmat. Tak kdepak máme pannu Marii? Jak to bude s modlitbou? A bude financování kampaně rovnou prohlášeno za zázrak?” Odpovědí mu bylo: “To je snadné. Pana Maria je přece První Slečna. Zeman je Kristus, Štengl papež, Zemanovci apoštolé, Šlouf je Duch svatý, Schwarzenberg je ďábel, jen mi chybí Bůh Otec... Klaus?”

3. Odstavec třetí - Někdo to zatáhne!

“No, neměli jsme dost voleje... No, nevyšlo to, no...!” Všimáte si, jak je běžné, že ti, kdo nedávají pozor a nejsou zrovna připraveni, počítají, že to ostatní za ně zatáhnou?!⁷ Ale je to tak poprvé, podruhé a stále znova... Pět pošetilých panen bylo přesvědčeno, že ty ostatní mají i pro ně. A šly na ně a žádaly si olej naprosto samozřejmě.

Napoprvé se to dá chápat. Nikdo z nás nedokáže vyplatit sebe sama ze hříchu,⁸ ale pokud žijeme s pocitem, že by se do nás mělo stále investovat a my jsme hlavní příjemci, pak něco není v pořádku. Pokud budou rozhodovat naše potřeby, naše pojetí času, co se hodí nám a jak to bude příjemné našim unaveným údům, pak zcela jistě propásneme rozhodující okamžiky.

Zásoba oleje by měla být pro skutečně nemohoucí, Kristus nám dal, abychom dali dále. Jsou tu ti, kteří potřebují slyšet a vidět, jak za ně Ježíš zaplatil. To jsou lidé kolem nás, pohané a zoufalci, kteří evangelium neviděli a neslyšeli. Oni mají dostat, podle nich se máme zařídit. Ale krmít ty, kteří by měli rozdávat? To se nedá.

Zpráva z této části evangelia je jasná. Osobní připravenost družiček se nedá sdílet. Míra pohotovosti ke službě je velmi osobní. Ale není neřešitelná. Jen se nesmí řešit pozdě. Až skončí to *Nyní* či *Dnes*, pozdě už bude. Ale nebojte se, ještě se říká **Dnes!** Využijte toho!

Slovo na cestu: Bůh pokoje nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! (Dopis Židům 13:20n)

⁷ Možná, že jistý díl neopatrnosti je i v hospodaření celých států, které neberou vážně odpovědnost vůči ostatním. Počítají pak, že ztrátu ostatní země zatáhnou za ně. Že se děsí budoucnosti obyčejní lidé, to chápu, ale že ti, kdo měli pracovat na pojištění vkladů a dobré rovnováze hospodaření a neparazitovat na společném trhu, mají teď na rtech hořkou slinu, to mne utvrzuje o tom, že nezodpovědnost je věčná. Českou republiku nevyjímaje. V naší ekonomice je zhruba osmdesát procent peněz v bankách (ne na počet vkladů, ale na objem) nepojištěno. (zdroj HN <http://dialog.ihned.cz/komentare/c1-59570480-kyperska-konfiskace>)

⁸ “Nikdo nevykoupí ani bratra, člověk Bohu za sebe nedá výkupné. Cena za jeho duši je tak vysoká — nikdy na ni nebude mít, aby žil navždy a neviděl zkázu.” (Žalm 49:8-10)